

Col·lecció l'illa Roja de narrativa, 16
La noia dels ulls verds

Edicions Sidillà SL

La Bisbal d'Empordà 17100

info@edicionssidilla.cat

www.edicionssidilla.cat

Títol original: *The lonely girl* by Edna O'Brien, publicat després amb el títol *Girl with green eyes*

Copyright © 1962 by Edna O'Brien

Published by arrangement with Farrar, Straus and Giroux, New York.

© de la traducció: Aurora Ballester

© Il·lustració de la coberta: Montse Mayol

© d'aquesta edició: Edicions Sidillà

Disseny: J. Pujadó

Correcció: Xavier Cortadellas

Primera edició: febrer 2024

Edicions Sidillà és soci protector d'Amics de la Bressola

Aquest llibre s'ha imprès a la Impremta Pagès, d'Anglès i amb paper certificat FSC

Aquest llibre s'ha traduït amb el suport del Departament de Cultura i de la Institució de les Lletres Catalanes

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

Institució
de les Lletres
Catalanes

ISBN: 978-84-128185-0-5

Dipòsit legal: GI 289-2024

Tots els drets reservats. Si voleu fotocopiar parcialment aquest llibre, feu-ho legalment contactant amb CEDRO:

932720445 o cedrocat@cedro.org

EDNA O'BRIEN

*La noia dels ulls
verds*

Traducció
Aurora Ballester

La Bisbal d'Empordà, 2024

Sumari

Capítol 1.....	5
Capítol 2.....	17
Capítol 3.....	27
Capítol 4.....	37
Capítol 5.....	55
Capítol 6.....	71
Capítol 7.....	87
Capítol 8.....	99
Capítol 9.....	113
Capítol 10.....	125
Capítol 11.....	139
Capítol 12.....	149
Capítol 13.....	167
Capítol 14.....	185
Capítol 15.....	197
Capítol 16.....	209
Capítol 17.....	225
Capítol 18	245
Capítol 19.....	267
Capítol 20.....	279
Capítol 21.....	289

1

Era una tarda plujosa d'octubre i jo em dedicava a passar els comptes de setembre al llibre major de la comptabilitat, que era gris. Treballava en una botiga de queviures del nord de Dublín, ja feia dos anys que hi feia de dependenta.

L'amo i la seva senyora eren gent de pagès com jo. Eren amables, però volien que em matés a treballar i em van prometre que m'apujarien el sou per Cap d'Any. El que no sospitava aleshores era que ja no hi seria, perquè iniciaria una nova vida.

Com que plovia no entraven gaires clients i em vaig afanyar a escriure de pressa les factures per poder tornar a la meva lectura. Tenia un llibre amagat dins el volum de la comptabilitat i així podia llegir sense por que m'ensexampessin.

Era un llibre bonic, però trist. Es titulava *Tendra és la nit*. Em saltava la meitat de les paraules amb l'ansia de llegir de pressa, perquè volia saber si l'home deixaria la dona o no. Els homes més interessants es trobaven als llibres, els homes estranys, complexos, romàntics eren els que més admirava.

No coneixia ningú així tret del senyor Gentleman, i ja feia dos anys que no el veia. Ara per a mi només era una ombra i el recordava de la mateixa manera com recordes un vestit bonic que t'ha quedat petit.

A dos quarts de cinc vaig encendre els llums. La botiga encara es veia més rònega amb llum artificial; els prestatges estaven plens de pols i no havien pintat el sostre d'ençà que jo hi havia arribat. Estava ple d'esquerdes. Em vaig mirar al mirall per veure com portava el pentinat. Aquell vespre havíem de sortir, la meva amiga Baba i jo. Al mirall se'm veia la cara rodona i llisa. Vaig xuclar les galtes perquè se'm veiessin més primes. Hauria volgut ser prima com la Baba.

—Sembla que estiguis prenyada —em va dir la nit abans, quan ja anava amb camisa de dormir.

—Tu no hi toques —li vaig dir. Tot i que pensar en allò m'amoïnava. La Baba sempre em prenia el pèl, encara que sabia que amb el senyor Gentleman no havíem passat de fer-nos petons.

—No et pensis, els hi passa a les bledes de pagès com tu només de ballar amb un paio —va dir la Baba, mentre allargava els braços i es movia entre els dos llits de ferro com si estigués ballant un vals amb un home imaginari. Llavors va deixar anar una de les seves rialles esbojarrades i va posar ginebra a les tasses de plàstic transparent que teníem a la tauleta de nit per rentar-nos les dents.

Darrerament la Baba havia agafat el costum de portar una ampolleta de ginebra a la bossa de mà. No és que ens agradés gaire el gust del gintònic, però ens encantava admirar-ne el to blau cel estirades als nostres llits durs, bevent i fent veure que érem molt llançades.

La Baba havia tornat a la dispesa de la Joanna després de passar una temporada en un sanatori i tot era com abans, amb la diferència que ni l'una ni l'altra estàvem amb cap home. És clar que sortíem amb homes, però res formal, i això era arriscat.

El diumenge abans, sense anar més lluny, la Baba havia quedat amb un venedor de cosmètics. La va venir a buscar amb un cotxe tot pintat amb propaganda: REGALA-LI PINK SATIN, PINK SATIN PER A UN CUTIS SEDÓS DE COL·LEGIALA. Era un cotxe blau flamant i els eslògans estaven pintats de color platejat. La Baba va sentir el clàxon i va treure el cap per veure quin cotxe tenia.

—Ai, Déu dels cels! Jo no hi pujo, en aquesta barraca de fira. Baixa i digue-li que tinc una *morràgia*.

Jo odiava aquella paraula, era una de les que feia servir per semblar una dona inclement. Vaig baixar i li vaig dir que tenia mal de cap.

—I no voldries venir tu?

Vaig dir-li que no.

Al seient del darrere hi portava targetes de propaganda i ampolletes de mostra de la «loció facial PINK SATIN» dins d'unes caixes. Vaig pensar que m'oferia una mostra, però no ho va fer.

—Segur que no voldries anar a veure una pel·lícula?

Li vaig dir que no podia.

Sense dir ni una paraula més va engegar el cotxe i va fer marxa enrere pel cul-de-sac.

—Ha quedat ben planxat —vaig dir, quan vaig pujar a l'habitació.

—Això l'espavilarà. Li has fotut cap mostra? M'aniria molt bé una loció bronzejadora per a les cames.

—Com volies que agafés cap mostra amb ell dins el cotxe?

—Distraient-lo. Fent-lo interessar en la teva silueta, la posata de sol o el que fos.

La Baba no té seny. Es pensa que la gent és més ximple del que és. Aquells venedors i botiguers fatxendes segurament saben calcular i sumar.

—Amb prou feines ha dit dues paraules —vaig dir.

—Ah, és dels reservats! —va dir la Baba, fent la cara llarga—. T'imagines com deu ser un vespre amb ell? Vinga, posa't guapa que anem a ballar —i em vaig posar un vestit lleuger i vam anar al centre, a una sala de ball.

—No acceptis cap cigarret d'aquells indis dels turbants, que pot ser que portin droga —va dir la Baba.

Corria el rumor que havien drogat dues noies i que les havien portat a les muntanyes de Dublín la setmana anterior.

Cigarrets amb droga! Si ni tan sols se'ns van acostar per demanar-nos per ballar; no hi havia prou homes. Podríem haver ballat juntes, però la Baba va dir que per allà no hi passava! O sigui que ens vam quedar assegudes, fent-nos fregues als braços per allisar-nos la pell de gallina i fent comentaris sobre els homes que hi havia a l'altra banda de la sala estudiant les noies que esperaven assegudes als bancs llargs. No demanaven per ballar a cap noia fins que començava a sonar la música i feia l'efecte que triaven les noies que tenien més a prop. Vam anar a l'altra punta de la sala, però allà no vam tenir sort, tampoc.

La Baba va dir que no havíem de tornar mai més a una sala de ball; va dir que havíem de conèixer gent nova, diplomàtics i gent per l'estil.

Era el meu desig constant. Hi havia matins que em llevava convençuda que coneixeria un home nou meravellós. Aleshores em maquillava amb més cura i feia respiracions curtes per preparar-me per a l'emoció. Però mai no feia coneixences noves, tret de clients de la botiga o estudiants que coneixia la Baba.

Pensava en tot això a la botiga mentre enganxava paperets vermells a les factures que feia més de tres mesos que estaven pendants. Les vaig ficar en un sobre i vaig escriure les adreces immediatament. Mai no enviàvem les factures per correu perquè la senyora Burns deia que era més barat que les repartís en Willie, el noi dels encàrrecs. Just en aquell moment va entrar, espolsant-se la pluja de la gorra impermeable.

—On eres?

—Enlloc.

Normalment, en aquella hora de la tarda, ell i jo berenàvem, abans que la botiga s'omplís de gent. Menjàvem galetes trencades, panses, prunes seques i cireres. Tenia les mans blaves i vermelles del fred.

—T'agraden, Will? —li vaig preguntar, perquè em vaig fixar que es mirava les meves sabates blanques fent una ganyota. La punta era tan llarga que havia de pujar les escales de costat. Me les havia posat perquè la Baba i jo havíem d'anar a una recepció per tastar vins aquell vespre. Ho havíem llegit al diari i la Baba havia dit que ens hi colariem. Ja ens havíem colat a dos actes socials, una desfilada de moda i una projecció privada d'una pel·lícula de viatges per Irlanda. (Tot mentides, sobre noies de cabells foscos que es passejaven pels voltants de Connemara amb davantals vermells. No era estrany que l'haguessin d'exhibir en projeccions privades.)

A dos quarts de sis els clients van començar a entrar a bandades tornant de la feina i cap a les sis la senyora Burns va sortir per deixar-me plegar.

—Quin aire més carregat! —va dir a en Willie. Era una indirecta perquè no encenguéssim la caldera de petroli. Carregat! Hi havia corrents d'aire pertot i una gran diferència entre el terra i el revestiment de fusta de la paret.

Em vaig repassar el maquillatge al vestíbul i em vaig posar lllapis de llavis de color vermell, ombra d'ulls i em vaig ruixar bé amb perfum *Ashes-of-Roses*. El nom d'*Ashes-of-Roses* sol ja em feia sentir seductora. En Willie em va donar d'amagatotis un saquet de sucre força nou perquè hi pogués guardar les sabates i posar-me les botes de goma. Al carrer, les canals sobreeixien i la pluja petava contra la claraboia del replà del pis de dalt.

—No facis res que no faria jo —em va dir ell mentre m'acompanyava fins a la porta de l'entrada i es va posar a xiular mentre jo corria cap a la parada de l'autobús per posar-me a recer, uns metres més avall. Queia un xàfec de mil dimonis.

L'autobús anava buit perquè no hi havia gaire gent que anés al centre de la ciutat en aquella hora del vespre. Era massa aviat per anar al cinema. Hi havia papers de caramel i paquets de cigarrets a terra i l'autobús feia pudor de suor. Era un barri pobre.

Em vaig posar a llegir un diari que vaig trobar al seient del meu costat. Hi havia un article llarg d'un mossèn que explicava com l'havien torturat a la Xina. Jo en sabia força d'aquell tema perquè a l'internat de monges on havia anat a escola hi havia una monja que ens llegia aquesta mena d'històries els dissabtes al vespre. Com a detall a vegades ens llegia un diari que es deia *The Standard*. Anava ple d'històries sobre sacerdots a qui els arrencaven les ungles i monges a qui tancaven en cel·les fosques amb rates.

Em va anar de poc que no em saltés la parada perquè havia quedat absorta en la lectura d'aquell article llarg sobre el sacerdot irlandès.

La Baba m'esperava fora de l'hotel. Semblava un guarniment d'arbre de Nadal. Portava un maniguet de pell nou i duia el pentinat fixat amb molta laca.

—Mare de Déu, on vas amb botes d'aigua? —em va preguntar.

Em vaig mirar el peus i em vaig adonar amb desolació que m'havia descuidat les sabates dalt de l'autobús.

No podia fer altra cosa que travessar el carrer i esperar que passés l'autobús en el trajecte de tornada. La parada no tenia coberta i a la Baba se li va aixafar el pentinat. I per acabar-ho d'adobar les meves sabates no eren a l'autobús i hi havia un altre conductor. Va dir que l'altre conductor les devia haver portat a l'oficina d'objectes perduts anant cap a sopar.

—Passi-hi demà a partir de les deu del matí —va dir, i quan la Baba ho va sentir va dir: «Tururut!» i se'n va tornar corrents cap a l'hotel. Jo la vaig seguir sense esma.

Vam tenir problemes per entrar a la sala de banquets, malgrat que la Baba digués a la noia de l'entrada que érem periodistes. Va regirar la seva bossa fent veure que buscava les invitacions i va dir que se les devia haver descuidat. Va dir que eren unes targetes de color rosa amb les vores daurades. Ho sabia perquè la noia de la porta en duia una pila a la mà i se les feia passar ràpidament entre els dits amb impaciència. A la Baba li tremolaven les mans mentre regirava la bossa i tenia les galtes vermelles. La pluja li havia despintat les dues taques de coloret de les galtes de manera desigual.

—Quin diari representeu? —va preguntar la noia. S'estava formant una mica de cua darrere nostre.

—*Woman's Night* —va respondre la Baba. Era el que tenia pensat dir. Aquella revista no existia.

—Passeu —va dir la noia de mala gana, i vam passar.

Mentre avançàvem pel terra polit, les meves botes de goma feien un grinyol agut i em va fer l'efecte que tothom em mirava. Era una sala molt sumptuosa; les aranyes del sostre estaven enceses, les cortines de vellut de color blau cobalt tirades i la música de ball sonava suau.

La Baba va veure el nostre amic Tod Mead i va anar cap a ell. Era un agent de relacions públiques que treballava per a una indústria llanera molt important i l'havíem conegut feia unes setmanes en una desfilada de moda. Ens va convidar a cafè després i es va voler embolicar amb la Baba. Tenia una actitud desimbolta, d'home de món, però era un posat i prou, perquè es va fer un fart de pa amb confitura. Sabíem que era casat però no havíem conegut la seva dona.

—Tod! —la Baba se li va acostar balancejant-se dalt dels talons. Ell li va besar la mà i ens va presentar les dues persones que eren amb ell. Una era una periodista amb un barret negre d'ala molt ampla i l'altre un home estrany de rostre olivaci. Es deia Eugene Gaillard. Va dir: «Complagut de saludar-les» però no semblava que n'estigués gens, de complagut. Tenia una expressió trista i en Tod ens va dir que era director de cinema. La Baba va començar a somriure amb afectació, a mostrar els clotets de les galtes i la dent d'or, tot alhora.

—Va fer daixonses i dallonses —va dir en Tod, referint-se a una pel·lícula que jo no havia sentit anomenar mai.

—Un documental clàssic, un clàssic —va dir la periodista. El senyor Gaillard se la va mirar seriosament i va dir:

—Sí, realment esplèndid; una pobresa realista i colpidora.

Tenia la cara llarga i feia una expressió curiosa de suficiència mentre parlava.

—Què fas ara? —li va preguntar ella.

—M'he fet pagès —va respondre ell.

—Terratinent —el va corregir en Tod.

La periodista va proposar d'anar-lo a veure un dia a casa seva i fer un article sobre ell. Ella anava molt ben vestida i deixava un rastre de perfum, però tenia més de cinquanta anys.

—Més val que ens n'anem a buscar el suc de raïm nosaltres —em va dir la Baba. Estava contrariada perquè cap dels homes s'havia ofert a portar-li una copa. La vaig seguir cap a la fila llarga de taules que hi havia posades d'una punta a l'altra de la sala. Estaven cobertes amb tovalles blanques i hi havia cambres darrere servint mitges copes de vi negre o blanc.

—No han estat gaire amables —va dir la Baba.

Em van arribar les seves veus i vaig sentir que en Tod deia:

—És aquella literata grassa que et vaig dir.

—Quina? —va preguntar l'Eugene Gaillard distretament.

—La dels cabells llargs i les botes de goma —va dir en Tod, i vaig sentir que reia.

Vaig córrer a servir-me una copa. Hi havia plates de galetes salades però no hi arribava i tenia gana perquè no havia berenat.

«Aquella literata grassa!», em va ferir de debò.

—Un estil molt original: botes de goma i barret de plomes —va dir l'Eugene darrere meu, i vaig reconèixer la seva veu suau sense haver-me de girar a mirar-lo.

—Atrevida i vergonyosa alhora, eh? —va dir. Era alt, més o menys de l'alçada del meu pare.

—No n'hi ha per riure; he perdut les sabates —vaig replicar.

—Però si és molt original que hagi vingut amb botes de goma! Podries començar una moda nova amb aquesta mena d'estil. Has sentir dir que hi ha homes que només poden fer l'amor amb noies que portin impermeable gavadina?

—No, no ho he sentit —vaig dir, avergonyida de saber tan poques coses.

—Parla'm de tu —va dir i de seguida em vaig sentir còmoda amb ell, no sé per què. No era com ningú que conegués; tenia la cara llarga i d'un to que tirava a verd oliva. Em recordava la cara d'un sant esculpit en pedra grisa que veia a l'església cada diumenge.

—Qui ets, a què et dediques? —va preguntar, però quan va veure que era tímida es va posar a parlar ell. Em va dir que havia vingut perquè s'havia trobat en Tod Mead a Grafton Street i que en Tod l'hi havia arrossegat.

—He vingut per l'ambient i no pel vi —va dir, observant les motlures daurades de les parets, els cortinatges de vellut i una dona alta i enigmàtica amb arracades negres que estava sola al costat d'una finestra. Si almenys se m'acudís alguna cosa interessant per dir-li!

—Quina diferència hi ha entre el vi blanc i el vi negre? —li vaig preguntar. Ell no en bevia.

— Un és negre i l'altre, blanc —va dir rient.

Però va aparèixer la Baba, amb el seu maniguet i un grapat de patates xips.

—La Mare de Déu dels Dolors ja t'està clavant el rotllo sobre les misèries de la seva infantesa? —es referia a mi.

—Totes, me les ha explicat. Fil per randa —va dir ell.

La Baba va començar a arrufar el front, però de sobte va deixar anar una de les seves riallades falses i es va passar una mà pel voltant de la cara fent una ganyota, com si rigués en silenci.

—Què faig? —va preguntar. Ho va repetir tres vegades, però ell no ho endevinava.

—«En cara ric» (ho captes?): encara ric. Ha, ha, ha.

Va dir a l'Eugene Gaillard que ella redactava la columna del consultori sentimental de *Woman's Night* i que es petava de riure amb les cartes que rebia.

—Ahir mateix —va continuar— vaig rebre una carta d'una pobra dona de Ballinasloe que deia: «Benvolguda senyora, el meu marit em fa l'amor els diumenges al vespre i ho trobo molt inconvenient perquè faig la bugada els dilluns i estic morta. Què puc fer sense ofendre els sentiments del meu marit?»

—Vaig respondre a la senyora de Ballinsloe —va continuar la Baba—: «Faci la bugada els dimarts.»

I va fer un gest ample amb les seves mans petites per il·lustrar la manera senzilla com abordava els problemes de la vida, i ell va riure, sol·lícitament.

—La Baba és una noia graciosa —em va dir, sense deixar de somriure. Com si me n'hagués d'alegrar! Aquell acudit era meu. El vaig llegir en una revista en una clínica dental on em vaig haver d'esperar dues hores perquè m'empastessin un queixal. Quan vaig tornar a casa el vaig explicar a la Baba i a partir de llavors l'explicava a tothom. Durant l'últim any la Baba s'havia refinat molt, entenia en diferents classes de vins i anava a classes d'esgrima. Deia que la classe d'esgrima era plena de dones amb pantalons que la convidaven a casa seva a prendre un batut de cacau.

Just llavors es va acostar en Tod Mead brandant un copa buida.

—S'està acabant el beure, per què no anem a algun altre lloc? —va dir a l'Eugene.

—Quin parell de noies més maques que has trobat —va dir l'Eugene, i la Baba va començar a cantussejar: «Gent amable i molt formal però que no tenen ni un ral...»

—Molt bé —va dir l'Eugene—. Anem a sopar.

Quan sortíem, la Baba va encarregar dotze ampolles de vi blanc perquè les enviessin contra reemborsament a la Joanna, la nostra dispesera. Es tractava, havent tastat el vi, que la gent n'encarregués unes quantes ampolles. Estava segura que a la Joanna li agafaria un atac quan les rebés.

—Qui és la Joanna? —va preguntar l'Eugene, mentre anàvem cap a la porta. Vam saludar amb la mà la periodista i un parell de persones més.

—Ja te'n parlaré a l'hora de sopar —va dir la Baba.

Vaig xocar de colze amb ell i vaig notar aquella sensació de fluïxesa a les cames que no havia tingut d'ençà que ho havíem deixar córrer amb el senyor Gentleman.